

Sykepleieren - en bidragsyter i kampen mot antibiotikaresistens!?

DAGENS
Medisin

[DM Debatt](#)

[DM Arena](#)

[Stilling ledig](#)

[DM +](#)

[Logg inn](#)

RESISTENTE: MRSA-bakterier i laboratoriet på Veterinærinstituttet i Oslo. Foto: Cornelius Poppe/NTB

Nå øker antibiotikabruken raskt igjen

Under pandemien nådde myndighetene målet om å redusere antibiotikabruken i Norge med 30 prosent. Etter 2021 har bruken økt kraftig.

NTB

PUBLISERT Fredag 17. november 2023 - 09:10   SIST OPPDATERT Fredag 17. november 2023 - 09:11

Kliniske observasjoner

- Vitale målinger
- Er pasienten i bedring eller forverring?
- Se over hele pasienten: hud, sår, bandasjer, katetre
- Observere utslett, allergier, bivirkninger
- Virker behandlingen?
- Klarer pasienten å svelge tabletter?
- Bør pasienten isoleres?

Mikrobiologisk prøvetaking

Foto: ECDC

Sikre
mikrobiologiske
prøver fra mistenkt
fokus før oppstart
av antibiotika

Utføre prøvetaking
på korrekt måte

Gi gode kliniske
opplysninger til
laboratoriet

www.analyseoversikten.no

(Re)vurdere behandlingen

- Rett antibiotika til rett mikrobe
- Monitorer effekten av behandling
- Diskuter prøvesvar med legene
- Kjenne forskjell på smal- og bredspektret antibiotika
- Kjenne til retningslinjene [Antibiotika i sykehus - Helsedirektoratet](#)
- Bidra til å revurdere behandlingen innen 72 timer

Foretrukne midler

Penicilliner

Ampicillin (Pentrexyl®)
Amoksisicillin (Imacillin®)
Benzylpenicillin (Penicillin®)
Dikloksacillin (Diclocil®)
Fenoksymetylpenicillin (Apocillin®, Weifapenin®)
Kloksacillin
Mecillinam (Selexid®, Penomax®)

Andre

Gentamicin (Gensumycin®)
Trimetoprim-sulfa (Bactrim®)

Bredspektrede / resistensdrivende

Bredspektrede

Cefalosporiner

Cefotaksim
Ceftarolin (Zinforo®)
Ceftazidim (Fortum®)
Ceftriakson
Cefuroksim (Zinacef®)

Kinoloner

Ciprofloksacin (Ciproxin®)

Penicillin med enzymhemmer

Amoksisicillin/klavulansyre (Bioclavid®, Augmentin®)
Piperacillin/tazobaktam

Andre

Azitromycin (Azitromax®)
Doksyklin (Doxylin®)
Erytromycin (Abboticin®, Ery-Max®)
Klindamycin (Dalacin®)
Metronidazol (Flagyl®)

Svært bredspektrede

Karbapenemer

Ertapenem (Invanz®)
Imipenem/cilastatin (Tienam®)
Meropenem

Andre

Linezolid (Zyvoxid®)
Vankomycin

Administrering av antibiotika

- Forsinket **oppstart** kan føre til redusert overlevelse
- Forsinket **dose** kan føre til redusert effekt
- Kirurgisk profylakse: administrasjonstidspunkt er kritisk
- Overgang fra intravenøs til per-oral behandling:
  - Mindre risiko for sykehuservervede infeksjoner
  - Frigjør tid for sykepleierne
  - Tidligere utskriving

Hvordan jobber vi tverrfaglig?

- Antibiotikateam
- Lokale mål
- Undervisning
- Tverrfaglige møteplasser
- Forbruksstatistikk
- Konkrete hjelpemidler
- Ledelsesforankring

Fokusområder
der sykepleiere
kan bidra i
kampen mot
resistens:

Gode smittevernsrutiner

Mikrobiologisk prøvetaking

Rett antibiotika til rett mikrobe

Revurdering av behandling

Antibiotika gitt til rett tid/dose

Overgang fra iv- til po-behandling

Allergier og bivikninger

